

המכתב הששי

(א) הדור החדש, אשר עליו היה להכיר ולדעת ולהתכונן בהדרת קדש, כי ה' הוא אדון שופט ומושיע, שכח עוד מעט את הלמוד הזה. — על האדמה אשר נתנה לו לְמַנָּה מחדש, הפץ האדם להתנשא בנאותו עוד הפעם לאדון ומושל עליה. בכהו אשר הכניע בו את הטבע, האמין כי גם מבלעדי ה' יוכל לכוּנן את קיומו; — מני אז תחל תולדות בני אדם (נעשיכמע). ה' לא רצה עוד להכות את כל חי ולמחות את האדם מעל פני האדמה, רק לגדלו ולחנכו ללמד את כל משפחות האדם דעת אלקים ודעת עצמו, עיי הנסיון (ערפאהרונג). — אל מדרגת מְשַׁחְתֵי הדור הרע, אשר בגללו הביא ה' מכול על הארץ, לא יגיעו עוד לעולם כל משפחות האדם יחד, יען ה' גזר אומר כי בני האדם יהיו מפורדים ומפורדים בתבל, ורק לאט יתפשט האדם על פני הארץ ולא יהיה משפחה אחת, רק משפחות האדמה, כי אז בהשחת האחת בקצה הארץ האחד, לא תגע במהרה לרעה ברעותה הטובה ממנה בקצה השני, ולא תשחית את כל לות האדם. — מפורד ומפורד יהיה, למען יחדש האדם כנשר נעוריו עיי עצמו, ושכב האנשים אשר נחלש ממרוצתו אחרי דמיוני ותעתועי האדם והנהו בכל רע, יפנה מקום לשכב החזק ממנו ואשר כחו חדש עמדו. — מפורד ומפורד יהיה, ובכל מקום יפנה לכו לכוֹנֵן שמה הלך נפשו, למען יבחנו כשרונות רוח האדם בכל האופנים לכוֹנֵן מצבו מול פני הטבע. לזאת התחדשו פני האדמה אחרי הכליון החרוץ ונערכו אל תְכֻנִית חנוך כזה (ערצי-הונגספלאן); שוֹנָה היא תכונת הארץ לפי האקלימים וחלקי האדמה בריחי ארץ, ימים ונהרות, הרים ובקעות, מדבר וערבה, עד כי בכל מקום, אשר ידמה האדם, כי שמה הנהו האדון, הנה חלקת האדמה הזאת היא תאלפחו דעת ותעריך לו דרכי הייו למלאות ידו בעבודה ולעשות כל דבר לפי האקלים ותכונת המקום, והוא יפעל וישנה גם את תכונת האדם הפנימית, את גויתו, את השקפותיו, הלך נפשו ונשיותיו, ורק על ידו לכוֹנֵן את שפתו עפ"י ידיעותיו ונסיונותיו הרבים, עד כי תכונת המקום תמשול בו. — עיי הנסיון יתהנך להבין את ערך עצמו וערך דעת את ה'. ילמוד, כי ה', הוא אל יחיד, מושל בכל, על הטבע ועל היי האדם. ילמוד, כי תעודת האדם גבוה ונשאה מלרכוש ולהנות. — מני אז עם ועם יתיצבו ויופיעו

על

(א) כראשית ט'—יא .

על פני במת התולדה, כל אחד ואחד מהם יביא עמו כח ותכונה
 חדשה מרוח האדם, ואת שניהם יאמן וינסה לכבוש לו. רכוש
 והנאה במלחמתו עם הטבע, ועם כחו ורוחו יחד יתאמן, כי כל
 אשר כבש והתנחל לו, יקום בידו לנחלת עולמים. — אך יד גבוהה
 ונשאה, יד ה', אשר היא בכל משלה ותנהל מערכת פעולת האדם,
 תפיל למשואות ותפר את מחשבתם אשר יזמו לבנות לעולם
 מגדלים בשמים ורוח עברה בהם ואינם, — ולעיניהם יראה נפלאות,
 כי יציא ויפתח מהדבר הקטן שבקמנים, לעיני האדם המשתאה, גדולות
 ונצורות, ואם דור אחד יעפיל לעלות אל מרום הפסגה של הקנין
 והנאה וכמו רמים יבנה גדולתו, הנה מפני הגדולה הזאת
 בעצמה ועל ידה, ירד פלאים ויכחד מהעולם, ויפנה הדרך לדור
 חדש להביא גם אותו לידי נסיון. — על פי הנהגת ה' תוצאות כל
 אלה הנסיונות תביאנה את הדור יבוא לידי הכרה נאמנה; — ואחרי
 אשר בחנו את כל אלה, וכל עם ועם על ידי עליתו וירידתו כתב
 בספר תולדות בני אדם, כי "הכל" הוא גודל האדם, וכי גוי ואדם
 יחד יתמו לריק כחם לכונן אשרם לנצח על ידי הרכוש והגדולה
 — כאשר יפלו תחתיהם מגדלי החמס, הקנין והנאה, אשר יזמו לעשות; —
 וכי רק זה יעמוד לעד, את אשר בנו האנשים בכחם לאלוה, בנין
 עולם בצדק ואהבה — ומפעל לחרבות חמס-אדם ודמיון כוזב,
 לחשוב כי כל הברואים ובאחרונה גם האדם יוכל לשבת על כסא
 מלכות הנוסד על חיי האדם להיות כאלקים, דור אחרון על עפר
 יקום, אשר ילמוד לדעת כי מהכל המה גם יחד, והאלילים כליל
 יחלפו — וישא עיניו למרום אל. האל היחיד ומיוחד — הרגש והתשוקה
 הנעלה לגודל האדם האמתי יתעורר עוד הפעם, להשיג גם את
 הקנין גם את ההנאה רק בתור אמצעי — מין האדם המפוזר ומפזר
 יתאחד עוד הפעם להיות תמים יחד, והנסיון והרגש הנעלה הזה
 יחדרו בכל אפסי ארץ, ועל משואות הזמן העבר, מין האנושי
 יתכשל כל צרכו להיות ראוי ומוכשר אל השאלה כהוגן, מבלי ישאל
 עוד: מה לנו לעשות למען נהיה מאושרים? רק לשאול: בעוד אנתנו
 מאושרים, בעוד יש לנו כל, בעוד שפע הברכה בידינו הוא, מה
 לנו לעשות עם הברכה הזאת? ואז — — —

(ב) והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים,
 ונשא מגבעות, ונהרו אליו כל הגוים,

והלכו

(ב) ישע' ב.

והלכו עמים רבים ואמרו :
 לכו ונעלה אל הר ה', אל בית אלהי יעקב ,
 ויורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו ;
 כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים .
 ושפט בין הגוים , והוכיח לעמים רבים ,
 וכתתו חרכותם לאתים
 וחניתותיהם למוזרות ,
 לא ישא גוי אל גוי חרב ,
 ולא ילמדו עוד מלחמה ,
 בית יעקב! לכו ונלכה באור ה' ! —
 כי נמשחה עמך , בית יעקב —
 כי מלאו מקדם ,
 ועוננים כפלשתים ,
 ובילדי נכרים ישפיקו .
 ותמלא ארצו כסף וזהב ואין קצה לאוצרותיו ;
 ותמלא ארצו סוסים ואין קצה למרכבותיו ;
 ותמלא ארצו אלילים ,
 למעשה ידיו ישתחוו , לאשר עשו אצבעותיו .
 וישח אדם — וישפל איש ; ואל תשא להם !
 בוא בצור , והטמן בעפר , —
 מפני פחד ה' ומהדר גאנו —
 עיני נבהות אדם שפל ,
 ושח רום אנשים ,
 ונשגב ה' לכדו ביום ההוא .
 כי יום לה' צבאות ,
 על כל גאה ורום , ועל כל נשא — ושפל !
 ועל כל ארזי הלכנון הרמים והנשאים ועל כל אלוני הבש ;
 ועל כל ההרים הרמים , ועל כל הנבעות הנשאות ,
 ועל כל מגדל גבה , ועל כל חומה בצורה ,
 ועל כל אניות תרשיש , ועל כל שכיות החמדה ; —
 ושח נבהות האדם ושפל רום אנשים ,

ונשגב

ונשגב ה' לברו ביום ההוא : —
יהאלילים כליל יחלוף .

ובאו כמערות צורים וכמהלות עפר ,
מפני פחד ה' ומהדר גאונו , —
בקומו לערץ הארץ .

ביום ההוא ישליך האדם את אלילי כספו ואת אלילי זהבו .
אשר עשו לו , להשתחות להפר פרות ולעטלפים ;
לבוא בנקרות הצורים ובסעפי הסלעים ,
מפני פחד ה' ומהדר גאונו ,
בקומו לערץ הארץ . —

ובאשר השלמת לקרוא בעלי הספר מתולדות בני אדם והתבוננת
בהם די בינה לעתים , אז קרא בקול עם דברי הקהלת :
(ג) הכל הבלים ! הכל הבל !

מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש ? !
דור הולך , ודור בא , והארץ לעולם עומדת ; —
זורה השמש , — ובא השמש , — ואל מקומו שואף
זורה הוא שם ;

הולך אל דרום — וסוכב אל צפון , —
סוכב סוכב הולך הרוח , — ועל סביבותיו שב הרוח .
כל הנחלים הולכים אל הים , והים איננו מלא ;
אל מקום , שהנחלים הולכים , שם הם שבים ללכת .
כל הדברים ינעים , לא יוכל איש לדבר ,
לא תשבע עין לראות , ולא תמלא און משמע ;
מה שהיה — הוא שיהיה ; ומה שנעשה — הוא
שיעשה ; —

ואין כל חדש תחת השמש .
יש דבר שיאמר : „ראה זה חדש הוא !“ כבר היה לעולמים
אשר היה מלפנינו .
אין זכרון לראשונים , וגם לאחרונים שיהיו לא יהיה
להם זכרון
עם

(ג) קהלת א' ב' — ס"ו גם י"ב י"ג .

עם שיהיו לאחרונה . —
ונתתי את לבי לדרוש ולתור בחכמה על כל אשר נעשה
תחת השמים ,

הוא ענין רע — נתן אלקים לבני האדם לענות בו .
ראיתי את כל המעשים , שנעשו תחת השמש ,
והנה הכל הכל ורעות רוח !
מעות ! — לא יוכל לתקן . —
וחסרון ! — לא יוכל להקנות . —
סוף דבר , הכל נשמע ,
את האלקים ירא ,
ואת מצותיו שמור
כי זה כל האדם" . —

(ד) ה' ! מעון אתה ! היית לנו בדור ודור ; —
במדם הרים ילדו , ותחולל ארץ ותכל !
ומעולם עד עולם — אתה אל !
תשב אנוש עד דכא —
ותאמר : — שובו בני אדם" !
כי אלף שנים , בעיניך , כיום אתמול , כי יעבור ,
ואשמורה בלילה . —
זרמתם , — שנה יהיו ; —
בבקר כחציר יחלוף ,
בבקר יציץ וחלוף , —
לערב — ימולל — ויבש . —

אלקים

(ד) תהלים צ' א - ז .

(ה) אלהים! יחננו ויברכנו, יאר פניו אתנו סלה!
 לדעת בארץ דרכך, בכל גוים ישועתך,
 יודוך עמים, אלהים, יודוך עמים כלם,
 ישמחו וירננו לאמים, כי תשפוט עמים מישור ולאמים
 בארץ תנחם סלה, —
 יודוך עמים, אלקים, יודוך עמים כלם.
 ארץ נתנה יבולה, יברכנו אלהים, אלהינו;
 יברכנו אלהים, וייראו אותו כל אפסי ארץ.

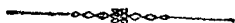
(ו) נאם דוד בן ישי ונאם הגבר, הקם על,
 משיח אלהי יעקב, ונעים זמרות ישראל;
 רוח ה' דבר בי, ומלתו, על לשוני,
 אמר אלהי ישראל, לי דבר צור ישראל:
 מושל באדם צדיק,
 מושל יראת אלהים.
 וכאור בקר יזרח שמש,
 בקר לא עבות,
 מננה ממטר, דשא מארץ. —
 כי לא כן ביתי עם אל;
 כי ברית עולם שם לי, ערוכה בכל ושמורה,
 כי כל ישעי וכל הפץ,
 כי לא יצמיח
 ובליעל —
 כקוץ מונד כלהם,
 כי לא ביד יקחו.

ואיש

(ה) תהלים ס"ז.

(ו) שמואל ב' כ"ג א—ו.

ואיש יגע בהם ,
ימלא ברזל ועין חנית ;
— ובאש , —
— שרף ישרפו , —
— בשבת . —

המכתב השביעי

מתחלת הכתוב חזן הנביא ישעיהו, אשר הבאתי במכתבי העבר, הראית לדעת את המצב הנאמן הנועד לעם ישראל בהתפתחות העמים, גם לא שנית, בנימין אהובי. — בעוד אשר מין האנושי נמסר אל החנוך על ידי הנסיון, להכיר וללמוד ולדעת את ה' ואת עצמותו ע"י מנת גורלו, הואיל ה' להוציא לפועל ולכונן את כשרת החנוך הזאת ע"י יסוד מוסד מיוחד לתכליתו. אחרי אשר הסירו את ה' מהסתפח בנהלת החיים והטבע, וימצאו את מקור החיים רק בקנין ומטרתו. בהנאה, כחשכם כי החיים המה תוצאות רבוי תאוות האדם ונמיותיו, והטבע היא תוצאת אלילים רבים, אז יופיע בעולם גוי אחד בקרב לאומים, אשר ע"י מנת גורלו וחיו הוכיח לעיני כל, כי ה' היחיד הוא מקור החיים האחד, וכי מלאות רצונו היא תכלית החיים האחת, אין זולתה. וגלוי הרצון הזה התחדש בקרב העם ההוא, להיות לו למרכז האחדות. לזאת נדרש היה עם כזה, אשר דל חלקו בחיים וחסר הקנינים, אשר יתר האנשים העפילו על ידם עלות מעלה בגדל עוזם והוסן תפארתם בחיים. למראית עין ראינו את העם הזה כאלו כלה ונפסד הלילה בין לאומים רבים גדולים ועצומים ממנו, ורק נשא מה' אלקיו לבדו, ובנצחונותיו על כל הקמים עליו התגלה ה' בלי אמצעי בתור: בורא, שופט ואדון, בטבע ובתולדות בני אדם, ומצד השני, הואיל ה' בהתגלותו, כי העם הזה יקבל בתולדת עצמותו שנית מידו כל האמצעים הדרושים לקיום האדם וגויי הארץ, ואת אלה, להחזיק רק בתור אמצעים אל תעודתו האחת: למלאות רצון ה'. את הרצון הזה גלה להם, אל מלוא הרצון הזה יהיו נקשרים האשר והאסון שלהם הנחשבים בעיני העמים לאשר או אסון, ואם כן על ידי מנת גורל העם הזה ומפעליו יתודעו בלי אמצעי: ידיעת ה' והכרת תעודת האדם, תחת אשר בדרך אחרת ורק על ידי מסוצע של הנסיון בתולדות בני האדם, יודע כל אלה למין האנושי: ה' בורא כל היצורים, מחוקק, שופט, תוכן עלילות, מכלכל חיים, אב, כל הנכראים בניו, עבדיו, גם האדם בן ועבד לו, ומידו הכל לו, והכל כאשר לכל נועדו רק למלאות רצונו, ואת לבדו די לשכלל את החיים, והשאר יתן ה' בתור אמצעי למלאות את התעודה הזאת — לכן הוא עם אשר ה' הוא אלהים לו, הלא הוא: את ה' הקורא. באהבה ל' לכל מין האנושי לעבודתו, את ה' המחנך את מין האנושי בכל תליפות הזמנים והעתים. יכיר וידע כי ה' הוא אלהיו לבדו, כי הוא לבדו

מיסד

מיסד, מנהל ומניע את רעיוניו, הנשותיו, דבריו ופעולותיו, כי אך
 מידו הכל לו, אליו ועם כלם יחד יתרום ער. על ידי העם הזה
 הושטה אבן הפנה לבנין האנושי מחדש, בו נוסדה הכרת ה'
 ותעודת האדם, וע"י מנת גורלו וקיומו התגלה ה' להיות לאות ולמופת
 לאזהרה ולחנוך. אך בעבור זה עליו להיות נבדל ונפרד מכלם
 לבל יתערב בגוים ובמעלליהם, למען לא יאבד יתרו בו ולכל יכלה
 כמוהם באלילי הרכוש וההנאה, עד כי באחרית הימים ע"י למוד
 הנסיון ועם-המופת הזה, כל משפחות האדמה שכם אחד תפנינה יחד אל
 ה' המיוחד, בתור מקור חייהם ותקומתם ואז יהיה ה' אחד ושמו אחד,
 אז — מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים. —

(א) ה' מסיני בא וזרח משעיר למו,
 הופיע מהר פארן ואתה מרבבות קדש,
 מימינו — אש דת למו.
 אף הוכב עמים, כל קדושיו בידך;
 והם תכו לרגלך,
 ישא מדברותיך;
 תורה צוה לנו משה,
 מורשה קהלת יעקב.

(א) דברים ל"ג ב—ד.

המכתב השמיני

(א) אל התכלית הנעלה הזאת בתחלת התולדה, נבחר איש אחד לאב העם הזה — אברהם, גם כחיו הפרטים היה הוא הוֹתם תכנית העם, אשר מולציו יצא והקורות אותו. — ה' המיוחד, אשר בין המון תעוטי האלילים של הקנין וההנאה הכירו לדעת, אל שדי זה, קרא את אב המון גוים אליו, — ולמען אהבתו, עזב אברהם את ארצו, את מולדתו, משפחתו, בית אביו וכל דבר היקר ואהוב בעיני האדם — וילך אחריו. ממנו קבל את התעודה, להיות אב לעם אשר עליו נאמר: „ונברכו בו כל גווי הארץ וגו' ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט“; (ב) בדרכו זה הלך אברהם ויוציא לפועל את אהבתו לה' המיוחד באהבתו לבניו, להאנשים כאחים לו, ויכלכל ויציל ויורה, בכל מקום אשר היה לאל ידו, ויתפלל בעדם אל ה', שופט כל הארץ. — והוא, אל שדי, אשר למענו עזב אברהם את הכל והלך אחריו אל ארץ נכריה, הוא היה למגן ומחסה בעדו על כל מסעיו, ויברכהו, כי כל הטוב והברכה יקבל רק מידו, למען השתמש כמו רק לאשר העולם. אל „האהבה“ הזאת נלותה גם האמונה, הכשתחן הזה כסלע איתן לא ימוט לעולם ואשר בו צדיק ונשגב באמונתו יחיה, כי כל אשר נשמה באפו נשא מאת ה', ויחזיק בתומתו למלאות חוקיו ומשפטיו, אם גם כהיו אדמות לא יראה שכר טוב בעמלו, גם „יראה“ יראת ה', אשר בגללה, בכל רגע נכון הוא להשיב בלי כל תלונה לאל עליון את היקר לו בתבל, בדעתו כי אך מידו הוא לו. — הדעת וההכרה ותעודת ההיים הזאת הנהיל ליצחק בנו וליעקב נכדו, האחד הצטין בכחינת יראה' (עקדה) והשני בכחינת „אמונה“ — (אכן יש ה').

(ג) ויתהלכו מגוי אל גוי מממלכה אל עם אחר

לא הניח אדם לעשקם ויוכח עליהם מלכים:

אל תגעו במשיחי! ולנביאי אל תרעו. —

כה נגלה ה', באל שדי' אל האבות בחייהם הפרטיים, עיי' ההשגחה הנסתרת, עד כי גדלו ויהיו למשפחת שבעים נפש. הם היו ראש פנת עם ישראל, אבל מזרע קדש אלה יתגדל ויתחנך העם הזה להיות מוכשר לתעודתו

(א) כראשית י"ב והלאה.

(ב) שם י"ב ב' ג' י"ח י"ט. —

(ג) תהלים ק"ה י"ג — ט"ו.

לתעודתו הנשלה לנשים ויצרו * ויהיה שגורל אהרן מאהב ,
 כי עליו היה להתעתד אל לאומיותו ע"י החנוך בבית הספר
 של עמל ותלאה , עליו היה להתנצל בתחלה מעליו את כל
 הקנינים החיצונים אשר יעשו לאומים ללאומים , אשר יעשו
 את בן האדם לאיש כאנשים ; עד כי יאכז את הכל גם את
 החופש , רק עליו לשמור את המדות המובות ומצות ה' ולבטוח
 בו , — ואז , לקבל מיד ה' כל דבר מחדש . — מצרים ,
 אשר עמד אז על רום מעלת השלמות של מעשי אנוש ותחבולותיו
 וישמח אלי גיל על רום עוזו והדר כבודו , מצרים , אשר חשב אדמתו
 ונהרותיו לאלהיו , הארץ הזאת היתה לו כור עוני לצרפו ולחנכו אל
 תעודתו בימים ויצרו . — בגלל גמול והכרת טובה אשר נעשה
 לארץ הזאת על ידם נקראו שמה , בתור אורחים נאחזו בארץ .
 אבל ארץ מצרים אשר נתנה כבוד אלקים רק לרכוש וקנין ,
 היא לא ידעה את ה' , לא הכירה לדעת , כי המין האנושי כלם
 בני אל חי , כנאותם וגאונם בוז לזכות אורח ומשפט האדם
 ויכניעו את ישראל לעבדים . — ישראל , אשר פרו ורבו ויגדלו
 במאד , ירד פלאים , ולעומתם המצרים נברו גם עתקו חיל
 ויתנאו על הודם וכבודם וילעגו למסת נקיים , או , הופיע ה'
 אלקי ישראל הנה ה' רכב על עב קל וגו' וענו אלילי מצרים
 מפניו . —

הוא נגלה כבורא יחיד ומיוחד , כאדון הטבע , אף כי כבר כבשוה
 ידי אדם , כאלהים כהיי העמים , כאל פודה ומציל ושופט רמים . כבוד
 מצרים השפיל עד עפר ויתנו מפני רום כבוד עם , אשר ה' אלהיו עמו ,
 ה' אלהי ישראל דבר , בריחי מצרים נגדעו — ויוציא את עמו בכושרות . מיד
 ה' קבל את החופש , את הלאומית , ולתכלית כל זאת , התגלות רצונו בעד
 חיי האדם — את התורה . על ידי הכור עוני במצרים ועל ידי החנוך
 במדבר , השתלמה בקרב רוח העם הזה האמונה הנאמנה , להשליך
 יהבם על ה' , אל כל אשר יפנו , על פיו ימעו ועל פיו יחנו . במדבר
 קבל את התורה , ועל ידה , בלי ארץ , בלי אחוזת נחלה — במדבר ושימון
 נהיה לעם . — גוי אשר נשמתו היא התורה ; על ידה הנהו
 ממלכת כהנים , כמו הכהן בין העם , כן הוא עם בין המין
 האנושי , אשר תורת אלהיו עמו ושומר הוא מצותיו . גוי קדוש
 מבלי התערב בגוים וללמוד מעשיהם , לשמור בחייו קדושת האנושית .
 התורה , מלאת רצון ה' , היתה לו אחוזת נחלה ומטרה בחיים —
 לכן לאומיותו איננה נקשרה בדבר העובר והחלוף , איננה עומדת
 ביחס יתנאי עם כל הדברים המקריים ; רק נצח , תעמוד לעד כרוח

דבר

ודבר ה'. — אבל גם בתור ע"ם עליו לבוא ולהתיצב בין העמים, בתכונת ע"ם יראה. ללאומים, כי ה' הוא הטוב ומטיב, מקור כל הברכות; כי אם נקדש נפשנו למלאות רצונו, נקבל מיד ה' בתור אמצעים גם את שפע הברכה החשובה והיקרה בעיני האדם, כי כל זאת תספיק לכונן את החיים על מוסדות נאמנים. לכן נתנה לעם הזה ארץ ירושת נחלה גם סדר ומשמר במדינה, אבל לא לשם תכלית ומטרה רק בתור אמצעי ויכולת למלאות את התורה, ולכן התנאי האחד להצלחת ישראל בארץ אהוזתו היתה רק שמירת התורה. עליו להיות שונה ונבדל מיתר העמים גם בעתותי האשר וההצלחה, למען לא ילמוד מהם לחשוב תועה, כי הצלחתו היא מטרת חייו, ולכל יכלה ויאבד כמוהם באלקיות הקנין וההנאה. — מה נהדר מראה עם כזה, בהגיעו אל רום מעלת תעודתו! ה' המיוחד, רק הוא לברו אדונו ואביו; ובני העם כלם כאחד אחים המה בני אל חי, ולמלאות רצון ה' בצדק ואהבה, היא לבדה גדולתו, ובעקב הפעולה הזאת יקבלו בתור אמצעי מידו את שפע ברכתו.

(ד) מה טובו אהליך יעקב

משכנותיך ישראל!

כנחלים נטיו,

כגנות עלי נהר,

כאהלים, נטע ה',

כארזים עלי-מים;

יזל מים מדליו,

וזרעו במים רכים.

וירם מאנג מלכו,

ותנשא מלכותו, — — — — .

(ה) לא הביט און ביעקב,

ולא ראה עמל בישראל;

ה' אלקיו עמו,

ותרועת מלך בו;

אל מוציאם ממצרים,

כתועפות

(ד) במדבר כ"ד ה' — ד'.

(ה) במדבר כ"ג — כא — כג.

כתועפות ראם לו!
כי לא נחש ביעקב,
ולא קסם בישראל. —
כעת — יאמר ליעקב ולישראל —
מה פעל אל. —

המכתב התשיעי

תכנית הרעיון הזה, למלאות את תעודתו בעתותי האשר וההצלחה ארכה רק זמן מצער. הרועה הנאמן לעדתו, משה רבנו, אדון הנביאים, נבא גם הניד לעמו, את אשר יקרה בימים יוצרו, כי על אדמת ה' ישכרו את צור מחוללם, וכי עיי הבלי הגוים ושפע הברכה, לכם יהיה נפתה ללכת אחרי תעתועי הקנין וההנאה ויאחזו בם וישכחו את תעודתם הרוממה: — ותבוא ותגיע העת אשר הנביא התאונן מרה: מספר עריך היו אלהיך יהודה! לכן נלקחו ממנו בחזקת היד שפע הברכה, ההון והנחלה, גם חלקת האדמה אשר היתה למו לאבן נגף ויגרשו מארץ אחוזתם, ארץ האשר וההצלחה, יען רם לבכם ויתרחקו מתעודתם: כנולה הלכו ולא הצילו מכל המודותיהם שהיו להם, רק את רוח אפם, הלקם בחיים הלא היא התורה ולא היה להם מאז שום דבר אשר יאחדם ויקשרם יחד רק ה' אלהיו ותעודתו אשר ישארו לעולמי עד, יען כי רוח' המה. — תעודת ישראל אחרי חרבן ארצו וחיי המדינה לא אבדה את כחה ועוה, יען וביען כי הקנינים ההם היו רק אמצעים להתעודה הזאת, ונהפוך הוא, החרבן בעצמו והגלגל אשר הפך עליהם ה', הוא יסוד מוסד לבנין מנת גורלו להתגלות ה' והאנושית. ובגלות יחל באופן אחר למלאות את חובת התעודה הזאת. — אין הטא ועון אשר עשה ישראל בהיותו בחיי ממשלתו על אדמתו ואשם בם, אשר לא עשו כמזהו עמים אחרים במקומות מושבותם, בכל זאת אם ה' סכל והעלים עין מסוררים, חרה אפו רק בישראל ליסרהו קשה, יען לישראל אין כל תעודה אחרת רק להיות תם וישר ולהשתמר מכל התעתועים האלה, הלא ה' הוא אלהיו! — לכן מפלת ישראל זאת תכלכל בקרבה לקה טוב, כמו גדולת אשור והצלחתו. בגלותו נפתח לפניו כר נרחב חדש לתעודתו ושמו הטוב, לכן כמרים צעדה רגלם בגולה להיות נודדים בין עמים רבים ובזמנים שונים נקבצו עוד הפעם על זמן קצר בכית אביהם, עוד הפעם על אדמת נחלתם על זמן מצער, למען יקשרו נפשם ביותר אל אחוזת נחלתם הרוחנית, זאת התורה מורשה קהלת יעקב, אשר מאז והלאה רק היא לבדה תשא גם תסבול אותם. ואז, כמרים עזב ישראל אדמתו וממשלתו, השאיר ענף אשר התרחק ממנו, למען יפעל בעד יושבי תבל השקועים ביון מצולת החמאת, עבודת אלילים רבים, חמס אדם והשחתת המדות, המורידים לארץ את חין ערך האדם ורום גדולתו, כי ילמדו לדעת, להכיר את האל

האחד

האחד והאחרוה בין בני אדם גם יתרון האדם על הבעלי חיים, ויטיף מוסר להכבד מעל אלהיות הקנין וההנאה, אף לא יאחזו בהם לשם אמצעים לעבודת ה' — ובדורות הבאים פנה דרך להתקרב אל משרת תולדות בני אדם — וישראל נפוץ ברחבי תכל בין עמים רבים ואקלימים שונים, למען ימלא באמונה בגולה את תעודתו הרוממה, ועוד הפעם במדבר! קול הנביא קורא:

(א) קול קורא במדבר! פנו דרך ה'!

ישרו בערכה מסלה לאלהינו!

כל גיא ינשא, וכל הר ונבעה ישפלו,

והיה העקב למישור והרכסים לבקעה,

ונגלה כבוד ה',

וראו כל בשר יחדו כי פי ה' דבר.

ויותר מבימי אשרו והצלחתו מלא את תפקידו בימי עניו ומרודו, בהיותו בגולה. — על ידי הגלות המר ייטיב בתחלה את עצמו — הלא בעיניו ראה, כי נשבר כל גאון עוון, צכי תפארתו והדרו, אשר חמה הועילו להקטן ואחריהם נפתה לבו לכבדם כבני אלים וללכת אחרי התלו, ואיככה יכול עוד מני או לחשוב את הקנין וההנאה ושכיות התמדה, כי אלהים חיים המה? — בלי ממשלה, בלי גאון, בלי יקר והמדה, בלי מעשה אנוש ותחבולותיו, האמונה באל יחיד היתה שבטו ומשענתו סלה, והיא נטלה ונשאה אותו. והרוח ומלאת חוקי התורה תורת חיים, אוצר כל סגולה, שהיא נשארה לו לפליטה, נשאו אותו על אברתם לשמרו מכל רע, צרה וצוקה, להץ, עמל ותלאה, אשר סבל משאון לאומים בשלהם רסן דמיונם הפשי.

מדינות וממלכות מסביב לו, אשר בבחן ונבורתן ושיא תפארתן עשו להן שם בעולם נשמדו מתחת שמי ה' — וישראל עם קמן ודל בלי גאון וגובה נשאר חי וקים בתכל ארצה ע"י אמונתו בה' ותורתו, ויחי עוד לנצח, ואיככה לא יכבד את אלהיו אלהי ישראל, הכורא היחיד, מושל בלאומים, ואת תורתו שהיא תעודת קיומו, נצחו ותוחלתו? גם הוכיח לדעת כי הנסיון עיי הגלות והחנוך הזה לא היה לריק. — אלפי פעמים בכת וקמם דמיון תועה ומקמם

שוא

(א) ישעי' ס' ג-ה.

שוא, הפותח שער לכל תאוה וחמדת החיים, נפתח לישראל הדרך לשפיע הצלחת תכל ארצה, אם רק באומר אחד יתכחש בצור ישועתו ויסיר לבו מאל היהוד ומאחרי תורתו; אבל בכל עת תמיד השליך ארצה את המפתח, הפותח שער בנקל להשיג למכביר הקנינים אשר בעפר יסודם, — ויש שכמו לסבול צרות רבות ורעות, ויבו בלבו את הרכוש וההנאה אשר יתור לב האדם ויזנה אחריהם, ויקבש לה' כל כחו והילו, גם הצלחתו המעטה, את כל קניניו והנפשות היקרות לו בחיים, אשה ובנים, הורים, אחים ואחיות וכל שמחות החיים, גם את נפשו נתן כפר דתו ואמונתו; — הוא כתב בדמי לבכו על כל עלה מתולדות בני אדם את התורה הזאת: כי יאהב ויכבד רק האל האחד ומיוחד, כי יכיר וידע ערך האדם וגדלו, כי נעלים המה מהרכוש ומהנאה! הוא תתם בדם ברית, את אמונתו בה' ותורתו, גם ביסורים קשים ומרים ממות. כל קורות נלותו הנם מזכה, אשר הקריב עליו כל משכיות לבב אנוש וכל חמדת עין, אשר יזנו אחריהם המון אדם רב. הוא הקריב את כל אשר לו, בעד דת אלהים ותורתו ובין כל העמים וכל משפחות האדמה באפסי ארץ הקימו מזבחות כאלה להעלות עליהם זבחי רצון בדם ואש ותמרות עשן. — ומכל אלה האם לא ילמדו לדעת את ה', המכלכלם, המנטלם והמנשאם בצרות תכופות כאלה? — האם לא ילמדו באמונה כזאת את תעודת האדם? —

ואם גם יחדלו מזבחות כאלה להעלות עשן, אם גם נדחי ישראל ינחו מעט מעמלם ומרנזם והעמים ילקחום לחסות בצלם, ויתנו להם זכות אזרה לפתח בשובה ונחת את גדל חיי ישראל, אם ישראל ימלא אחרי דברי החוזה, בדבר חובתו לארץ מולדתו, ובכל מדינה ומדינה ידרשו את שלום הארץ והעיר אשר נאהו בה, ובקרב אנשי תכל המבקשים להם רק רכוש וההנאה, ישראל יבלה ימיו בשלות השקט בצדק ומשפט ואהבת אדם, ואם גם מצב האדם ירד פלאים ללכת ארחות עקלקלות, לבקש להם רק תאות לבב וחמדת עין, בני ובנות ישראל ינוכבו במדות טובות ומוסר השכל, תום ויושר. אם כל בתי אבות יהדלו מלמעט נטעי נעמנים זרע קדיש, בני אל חי, בכל בית אב לישראל יבנה היכל ליראת שדי, אהבת ה' וכמחון בו. אם בכל מקום אהבת הבע, ההנאה ואהבת עצמו המצאנה קן למו, להיות קסבות להניע את פעולות האדם ותכן עלילותיו, אך בכל יהודי, בהיו השאננים, נראה משל נאמן ולקה טוב, בצדק ואהבה, — אם היהודים בגלותם, יתיצבו לפנינו בשלות השקט

השקט בתור, כהני ה' במקדש האנושית הטהורה. אהובי בנימין!
 מי יתן והיינו את אשר עלינו להיות!! אם חיינו יהיו
 דמות ותכנית תורתנו, מה רב כחנו לפעול ישועות בעד
 התכלית הכללית לחנוך האנושית!! בהשקט, אבל נבזה ונשא
 מאד מפעולתנו בעד התעודה הזאת עיי צרות ותלאות הגלות,
 נוכל לפעול או ביתר עז להכרת התגלות ה' והאנושית! — בשנות
 ראינו רעה עמל ותלאה ולעג השאננים, לא היתה לאל ידנו להשיג
 זאת בעצם שלמותה, אך אם העתים אשר ישתנו לטוב תקראנה
 לנו, כי כל יהודי וכל יהודית על ידי חייהם הפרטיים והשאננים יהיו
 כהנים וכהנות במקדש ה' והאנושית הטהורה, אם עתידים
 אנחנו לתעודת רעיון נעלה ולקח טוב כזה, האם נוכל עוד, בנימין
 יקירי! להתאונן על מנת גורלנו? —

(ב) חברו נשאי כלי ה'!

כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו,
 כי הלך לפניכם ה' ומאספכם אלהי ישראל.
 הנה, — ישכיל עבדי, ירום ונשא וגבה מאד,
 כאשר שממו עליך רבים: בן משתת מאיש מראהו
 ותארו מבני אדם

כן יזה גוים רבים,
 עליו יקפצו מלכים פיהם,
 כי אשר לא ספר להם ראו, ואשר לא שמעו
 התבוננו.

מי האמין לשמעתנו! וזרוע ה', על מי נגלתה!
 ויעל כיוונק לפניו, וכשרש מארץ ציה,
 לא תאיר לו ולא הדר, ונראהו, ולא מראהו, ונחמדהו;
 נבזה והדל אישים, איש מכאבות, וידוע הלי; —
 וכמסתר פנים ממנו, נבזה ולא חשבנתו,
 אכן תלינו הוא נשא, ומכאבינו כבלם;
 ואנחנו — חשבנתו ננוע, מכה אדהים ומענה!
 והוא — מהלל מפשעינו, מדכא מעונותינו

מוסר

מוסר שלומנו עליו ובחברתו נרפא לנו ,
 כלנו כצאן תעינו, איש לדרכו פנינו ; —
 וה' הפגיע בו את עון כלנו .

נגש, והוא נענה — ולא יפתח פיו ,
 כשה לטבח יובל — וברחל לפני נזויה
 נאלמה, ולא יפתח פיו !

מעצר וממשפט לקח — ואת-דורו מי ישוחח!
 כי נגזר מארץ חיים — מפשע עמי נגע למו ,
 ויתן את רשעים קברו

ואת עשיר במתיו ,

על לא חמס עשה

ולא מרמה בפיו ,

וה' חפץ דכאו החלי ,

אם תשים אשם נפשו, יראה זרע — יאריך ימים

וחפץ ה' בידו יצלה. מעמל נפשו יראה, ישבע ;

בדעתו יצדיק צדיק ,

עבדי לרבים ועזונתם הוא יסבול .

לכן אהלך לו ברבים, ואת עצומים יחלק שלל

תחת אשר הערה למות נפשו — ואת פשעים נמנה ,

והוא חמא — רבים נשא — ולפשעים יפגיע' .

רני עקרה לא ילדה, פצחי רנה וצהלי לא חלה ;

כי רבים בני שוממה מבני בעולה, אמר ה' .

הרחיבי מקום אהלך, ויריעות משכנותיך — יפו — אל

תחשכי !

האריכי מיתריך ויתדתיך חזקי !

כי ימין ושמואל תפרצי — וזרעך גוים יירש

וערים נשמות יושיבו .

אל תיראי כי לא תבושי ! ואל תכלמי כי לא

תחפירי !

כי

כי בשנת עלמוך תשכחי, וחרפת אלסנותיך לא תזכרי
עוד.

כי בעליך עשיר, ה' צבאות שמו,
ונאלך קדוש ישראל, אלהי כל הארץ יקרא.
כי כאשר עזובה ועצובת רוח, קראך ה'.
ואשת נעורים כי תמאס אמר אלהיך.
ברגע קטן עזובתיך, וברחמים גדולים אקבצך.
בשצף קצף הסתרתי פני רגע ממך ובחסד עולם
רחמתיך,

אמר נאלך ה'.
כי מי נח זאת לי, אשר נשבעתי מעבור מי נח עוד
על הארץ,

כן נשבעתי, מקצף עליך ומנער בך.
כי ההרים ימוש, והגבעות תמוטינה וחסרי סאתך לא
ימוש

וברית שלומי לא תמוט — אמר מרתמך ה'.
עניה, סערה, לא נחמה! הנה אנכי מרביץ כפוך
אבניך

ויסדתיך בספירים.
ושמתי כדבד שמשותיך, וישעריך לאבני אקרה, וכל גבולך
לאבני הפץ

וכל בניך לסודי ה', ורב שלום בניך. —
בצדקה תכונני,
רחקי מעשק כי לא תיראי, ומסחתה כי לא תקרב
אלך

הן גור יגור אפס מאותי מי גר אתך עליך יפול?
הן אנכי בראתי חרש, נפח באש פחם ומוציא כלי
למעשהו,

ואנכי בראתי משחית להבל! כל כלי יוצר עליך, לא
יצלח.

וכל

וכל לשון, תקום אתך — למשפט — תרשיעי .
 זאת נחלת עבדי ה' וצדקתם מאתי נאם ה' .
 הוי כל צמא לכו למים, ואשר אין לו כסף,
 לכו שברו ואכלו ; לכו שברו בלוא כסף ובלוא מחיר ייך
 וחלב !

למה תשקלו כסף בלוא לחם ויגיעכם בלוא
 לשבעה ?

שמעו שמוע אלי ואכלו טוב, ותתענג בדשן
 נפשכם .

המו אונכם ולכו אלי ; שמעו ותחי נפשכם ;
 ואכרתה לכם ברית עולם, חסדי דוד הנאמנים ;
 הן עד לאומים נתתיו, נגיד ומצוה לאמים . —
 הן נוי, לא תדע, תקרא, ונוי לא ידעוך, אליך
 ירוצו,

למען ה' אלהיך, ולקדוש ישראל, כי פארך .
 דרשו ה' בהמצאו, קראו בהיותו קרוב
 יעזב רשע דרכו, ואיש און מהשכרתו,
 וישב אל ה' וירחמנו ; ואל אלהינו כי ירבת
 לסלוח —

כי לא מחשבותי מחשבותיכם, ולא דרכיכם דרכי,
 נאם ה' ,

כי נבהו שמים מארץ, כן נבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי
 ממחשבותיכם .

כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים ושמה לא
 ישוב ,

כי אם הרוח את הארץ והולידה והצמיחה
 ונתן זרע לזרע ולחם לאכול, כן יהיה
 דברי אשר יצא מפיו לא ישוב אלי ריקם,
 כי אם עשה את אשר הפצתי
 והצליח אשר שלחתי ,

כי

כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון.
 ההרים והגבעות יפצחו לפניכם רנה
 וכל עצי השדה ימחאו כף,
 תחת הנעצוץ יעלה ברוש,
 ותחת הסרפד יעלה הדם
 ויהיה לה' לשם, לאות עולם
 לא יכרת. —

כה אמר ה': שמחו משפט! ועשו צדקה!
 כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות
 אשרי אנוש יעשה זאת וכן אדם יהויק בה,
 ישמר שבת מתללו ג)
 וישמר ידו מעשות כל רע.
 ואל יאמר בן הנכר הנלוח אל ה'
 לאמר: הבדל יבדילני ה' מעל עמו!
 ואל יאמר הסריס ד) הן אני עין יבש!
 כי כה אמר ה' לסריסים, אשר ישמרו
 את שבתותי
 ובהרו באשר חפצתי ומהזיקים בכריתי,
 ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם,
 טוב מבנים ומבנות,
 שם עולם אתן לו אשר לא יכרת.
 ובני הנכר הנלוים על ה',
 לשרתו ולאהבה את שם ה' להיות
 לו לעבדים,

כל

ג) ע"ד רמב"ן י"ז השבת וקדושתו ז"ן בסתב השלשה עשר והחמשה עשר.
 ד) בשמות, סריס, ועקרה, יתאר הנביא את ישראל אשר מפעליו בתולדות
 בני אדם לא יראו ככה לבראות עין, כמו מפעלות שאר העמים. —

הערות המ"ל בשפ"א

כל שומר שבת מחללו ומחזיקים בבריתי ,
ותביאותים אל הר קדשי ,
ושמחתים בבית תפלתי ,
עולתיהם וזבחהם לרצון על מזבחי ,
כי ביתי — בית תפלה יקרא
לכל העמים . —

מכתב העשירי

ערבה לנפשי, כי בדברי המעטים צלחה בידי לעשות שלום בינך ו בין מנת גורל עמך; אמנם הנך שמח בזה, מבלי הבט על עניו, — הנך שמח בעצם עניו ודלותו. — אכן יש שכר לפעולת הליפות: אנחותינו, בנימין אהובי! אולם כאשר תגביה רוחך על מרחם רעיון תעודתך, ומשמה תביט על התורה, שעלינו למצוא בה, כי תכלכל בקרבה תכנית הרעיון הזה בפועל, והנה מתלאה! חיל ורעדה יאחוזך בהשכך, כי זה הוא רצון ה'; אינך רואה גם את המפעל שלמענו נקראת; אך תפלה, צקן לחש וחיי התכוננות על כל מצעדי הגליך; ונוסף לזה מצות וחובות כאלה אשר אין בהם כל רוח ונגד השכל הישר הנמו! ואיך? אהובי, אם הלחץ והדחק מרבה להכיל בשנות מאות רבות והמון התלאות לא הועילו באחרונה רק להציל חיצוניות התורה, אבל הרוח לא מצא מקום עמדתו? אם ישראל נגרש מהחיים וזר ומוזר היה לתבל, השקפותיו על החיים והתבל כלא היו, ובעת האחרונה לא הביא עוד דבר נכבד בהכנת מושג התורה — ויחשוב עצמו למאשר בזה, כי הציל רק חיצוניותה? אם רוח תועה אחז בחוקי החיים ויהפכם לחנוטי מצרים, ומפחד פן תביא תעופת הרוח איזה שניאות, נרש את הרוח המרחק על החוקים, כאשר ישב איש את העיט מעל פגרים מתים הנאהבים והנעימים לו? אם שנות מאות של צרה וצוקה עני ולחץ, לא נתנו מקום לפעול ולעשות, רק קראוהו לשאת ולסבול, ולמצוא התרוממות הנפש בתפלה, ונוחם — בהתכוננות בחיים, עד כי נאלצו לבוא לידי תכונה כזאת? אם נוסף לזה מערכה בלתי מובנה, אשר על פיה ישפל הרוח, ועוד יתגשם על ידה, וכל הנקרא בשם פעולות האדם חיצוניות ופנימיות תשיג בתור מוכניות (מעכאני-שעם) תנועות חומריות (דינאמישעס) לבנין עולם בסודות געלמים, מבלי הבין כי עליהן להיות נסיונות חנוך הרוח ומולידי החיים — ולפעמים השפלו להיות בתור קמיעות ולחשים. — ואתה, בנימין, תשיג ממנה יהדות בלתי מובנה ובמושגים זרים ורק שכרי ידיעות? — אבל התאושה יידי, שכח את אשר ידעת מזה ושבע כמו לא הקשיבה אונך מוזאת מעולם, ואז מלבד כי שלום תעשה לך עם התורה הזאת, עוד תראה ונהרת להשכיל אף לדבוק בה באהבה בלב ונפש, וכל היך יהיו תכנית התורה הזאת. — אנכי נתן לך בזה רק יסודות והשקפות כלליות מחלקי הלמודים השונים, כמעט רק את השמות לבדם ומושגיהם, ויתר הדברים בארוכה והמוסדות הנאמנים לזה, אבאר לך אל נכון בימים הבאים. קרא לך אותם הפעם. רק בתור השערות (היפאטעזען) אבל כאמת לא השערות תקרא בהם, —

כל

כל השקפה היא לי תוצאת הגיון ולכוד רב במשך כמה שנים בתנ"ך, ש"ס ומדרש, על כל פרט ועל כל צעד יש מעד וסמך לזה בנמרא. אם נבין רק דבר לאשורו ועל כל צעד נשאל: מה שמעתי בזה? מה הוא מושג הדבר? מה היא תעודתו? איזה פעולה לשם אות נערכה? מה הוא מושג הרעיון הפשוט ביחס ובכונה? עם ההכדלה בזהירות רבה בין דאורייתא ובין דרבנן; להבין את הראשון מעצם הדבר, והשני מטבע ההלכה המביאה לידי מעשה, וביחוד לתת לב על המקורים המיוחדים אשר מטעמם ונמוקם לא נתנו להכתב רק דברים המיוחדים ובעד חלק שמוש המעשה, אך כללות הדבר נמסרה להרוח בתור תורה שבעל פה או להבין דבר מתוך דבר. — — —

אהרי כל אלה מה תשאל נפשך למצוא בתורה, בלי ספק התגלות' איך למלאות רצון ה' עם כל הקנינים הנתונים לך למנה, ונגד כל אלה אשר מסביב לך; או באומר אחר, איך תפעול כמדת הצדק והאהבה עם כלם, ונגד כלם; — התבונן היטב על כל אלה, וצרף אל זה את המושג מה הוא ישראל, אשר לא לבד כי תעודתו להוציא הרעיון הזה לפעולה בחיים, כי עליו גם לשמור את הרעיון (אידעע) הזה בלבו ולשנן אותו בפיו ובשפתיו, להנך בזה את עצמו ואת אחרים, ובאחרונה תשים לבך להתבונן על כל דבר הנובע ממקור חיי המדינה שלו בימי קדם, אשר אלה כמובן, בהיותם רחוקים מארצם לא נדרש למלאותם — ויצא לך מזה תוכן התורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב. —

(א) תורות — הידיעות אשר נתגלו על ידי פרסום התולדה, על דבר מציאת ה', העולם, האדם, ולאומיות ישראל ותוצאותיהם, לא להכיר אותם בתור משפטי האמונה והמדע, רק כעיקרי החיים המקיימים ומאשרים ע"י הרוח והלב. — (ב) משפטים — אמרי צדק נגד עצמים הדומים לך, על פי היסוד של חוק השווי אליך והוא, הצדק נגד האנשים. — (ג) חוקים — חוקי הצדק נגד עצמים הנכנעים תחתך על פי היסוד, כי קנין ה' המה, הלא הוא: חוקי הצדק נגד האדמה, הצמחים, ובעלי החיים, ושלשתם יחד הכאים בגבול עצמותך, נגד קנייך, גופך, תכונתך, נפשך ורוחך. — (ד) מצות — מצות האהבה לכל היקום מבלי יחס אותם אל קנין עצמותך, רק מטעם פקודת ה' ומושג תעודתך, תעודת איש ישראל. — (ה) עדות — עמודי זכרון של אמתיות מקיימות בעד האדם וישראל המתוארים בעדות הדבור ואותות הפעולות בעד כל אחד ע"ד ישראל ומחוצה לו. — (ו) עבודה — לקדש ולנשא את החיים הפנימיים, למען מלאות תעודתו בחיים החיצוניים, על ידי מהרת הרעיון באותות הפעולות והדבור; — ולכן לאלה היסודות הראשיים: צדקה, אהבה גם חנוך. (א) צדקה, לכבד כל עצם בתור יציר ה', כל קנין כתעודה אלהית, כל סדר בתור חוק ה', ועל פיהם למלאות

למלאות כל דבר הנדרש להם. — (ב) אהבה — היא דורשת להתבונן על כל יצור כעל ילד ה' כאח לך ולפעול עליו ועל כחותיו, להביא אותו לתכונתו היעודה מאת ה', מבלי אהבה עצמית, ולמען תהיה בזה תם וישר כרצון ה', ולמלאות פקודתו. — (ג) החנוך — לחנך את עצמו ואת אחרים לפעולות כאלה, להכיר ולהוקיר את האמתיות, למען תהיינה ליסודות החיים לדבר בם בעד עצמו ובעד אחרים ולשוב ולדבוק בהם, אם הרחקנו אותן ממנו ע"י החיים. — נעבר נא על פני כל אחד מאלה עם יסוד הרעיון המוסד למו, ונשקיף עליהם בלב מבין. —

